

[Bente Juncker]

Det er sørgeligt og – hvis jeg må have lov til at anvende en hjemmelavet glose – konsekvenstungt for et samfund ikke at kunne tilbyde sine unge uddannelse og beskæftigelse, og selv om det efterhånden er en ofte hørt floksel, bliver det ikke mindre rigtigt, når undervisningsministeren i indledningen til sin redegørelse nævner betydningen af en veluddannet arbejdsstyrke, især i et råstoffattigt land som Danmark. Når udlændinge har kommenteret den høje levestandard, vi her i Danmark opnåede i årene med højkonjunktur, har man hørt bemærkninger som: hvad er årsagen til, at I fik det så godt? I har jo ingenting. Nej, vi har ingen olie eller andre efterspurgte råstoffer haft at tilbyde, men vi har haft en arbejdsstyrke, der var så dygtig, at den kunne gøre en masse ting bedre end vore konkurrenter. Sådant en arbejdsstyrke skal vi blive ved med at have, og det kan vi kun få igennem uddannelsessystemet.

I en årrække har tendensen været, at flere og flere har søgt gymnasiet. Gymnasierne ligger bekvemt i nærheden for næsten alle, og en studentereksamen er måske meget god at have, har man tænkt. CD har ved tidligere lejligheder sagt, at denne tendens er uheldig og bør modvirkes, og det mener vi stadig, for det har uheldige følger, hvilket også fremgår af undervisningsministerens redegørelse her i dag.

CD ønsker en oprenomring af erhvervsuddannelserne, således at de bl. a. gennem høje faglige krav bliver ligeværdige i forhold til de boglige uddannelser, som efter vores opfattelse gennem mange år har været favoriserede i debatten som det eneste saliggørende.

Regeringens mål er at opfylde det løfte, der lå i folketingsbeslutningen fra juni 1980, nemlig at der skal være uddannelsespladser til de unge, der forlader grundskolen. Dette mål kan vi være enige i, selv om vi dengang var imod den daværende ministers beslutningsforslag på grund af nogle væsentlige holdningsforskelle. Den nuværende regering agter at arbejde henimod målet gennem liberalisering af adgangsvejene og en deraf følgende i princippet åben adgang til de fleste uddannelser. Der ligger heri et uundgåeligt forbehold, som jeg straks skal vende tilbage til.

Undervisningsministeren foreslår i redegørelsen 6 muligheder for at komme målet nær-

mere, og som den første nævnes netop den åbne adgang til uddannelserne. Som nævnt tages der forbehold, og her kan jeg kun sige, at der er en forskel på det ideelle og det, der er praktisk muligt under de givne forudsætninger, og det må vi tage til efterretning. Det skal imidlertid ikke forhindre, at der arbejdes videre mod det ideelle mål.

I folketingsbeslutningen fra 1980 lå der f. eks. et ønske om at få erhvervsuddannelserne spredt geografisk, en af de ting, CD kunne tilslutte sig dengang. Denne spredning er også i væsentlig grad sket. I denne redegørelse er der et ønske om spredning på en anden måde, idet ministeren taler om øget både faglig og geografisk mobilitet hos de unge. Selvfølgelig er en balanceret geografisk spredning af uddannelsesstilbuddene en forudsætning, der må være i orden, men det er også rigtigt, at man som uddannelsessøgende bliver nødt til selv at vise vilje til en indsats for i den sidste ende at få opfyldt sine ønsker bedst muligt. Man må være åben for de uddannelsesstilbud, der ligger lidt længere væk end det nærmeste gadehjørne, og man må være åben for, at der er andre røde køer end præstens, når det gælder valg af uddannelse. Regeringen skal og regeringen ønsker heldigvis at imødekomme de unge bedre i de kommende år, men skal de forskellige tiltag lykkes, må man også kunne forvente imødekommenhed fra de uddannelsessøgendes side.

En anden vej, der må gås, er en forbedret vejledning af de unge. Her vil jeg nævne Høbro kommunes uddannelsesgaranti for de 15–19-årige, hvor man f. eks. har haft særlige jobtræningsklasser. Man har altså virkelig søgt at effektivisere informationen, inden de unge forlader skolen.

På landsplan har vejledningen hidtil været for uensartet, og det er derfor positivt, når ministeren taler om koordinering og effektivisering af vejledningsindsatsen. Denne kan f. eks. finde sted i et tæt samarbejde mellem fagforbund, arbejdsgiver og arbejdsformidling. Folkeskolen alene er ikke egnet til at løse denne opgave. Det kan være svært for lærere, som måske ikke har kendskab i større omfang til erhvervslivet, at skulle rådgive. Det er der for så vidt intet mærkværdigt i, men det medfører, at man rådgiver mest om det, man kender bedst, det vil sige gymnasiet